

"המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברנו המתים -
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו"

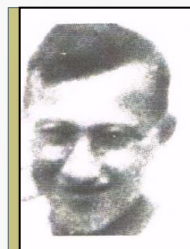
יצחק רבין.

קלן הלל הלמוט ז"ל

∨

01.05.1943 - 28.01.1922

החקר של
א. ביניאק

2017

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד"
(ירמיהו לא')

מסמך 1: דף נופל

מקור : אתר יזכור משרד הביטחון

טוראי קלן, הלמוט

נולד בשנת 1922 בגרמניה, ולאחר שיעלה לארץ-ישראל עבד במושבה ראש פינה.

במלחמת העולם השנייה התגייס לצבא הבריטי והוצב לפלוגה 462 של חיל ההובלה. הוא שירת במצרים ובלבנון. ובשלהי אפריל 1943 הפליג על סיפון האניה "ארינפורה" ממצרים לכיוון מאלטה, כדי להשתתף בפלישת בעלות הברית לסיציליה. ביום כ"ז בניסן תשי"ג (1.5.1943) חג מעל שיירת האניות, שה"ארינפורה" היתה בראשה, מטוס סיור גרמני. המטוס הזעיק מטוסי הפצצה, שהגיעו לעת ערב והפציצו את השיירה.

אניתו של הלמוט ספגה פגיעה ישירה וטבעה. מאה וארבעים מאנשי הפלוגה 462 טבעו יחד אתה והלמוט ביניהם.

שמו הונצח ב"ספר ההתנדבות", ב"ספר השנה של העתונאים" תשי"ו ובספר "יזכור של מכון ז'בוטינסקי. בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים, הוקמה מצבת זכרון בצורת אניה ולידה בריכת מים שבקרקעיתה חקוקים שמות כל נעדרי הפלוגה.

חסר: שמות הוריו
ותאריכי לידה ועליה מדויקים.

המושבה ראש פינה שנות ה-40,
מקור: אתר ישראל הסיפור המתועד

מסמך 2: הפניה לראש פינה
מקור: ארכיון הציוני S75\637-347

ב- 15.3.1939
עברה הקבוצה לראש פינה
והלמוט ביניהם

Transport am 15.3.1939 a. L. Galästina

Gruppe Bosch Pina

1. Koln, Helmut
2. Benjamin, Manfred
3. Gerechter, Alfred
4. Kuttner, Arnold

מסמך 3: רשימת עולים באנייה
מקור: הארכיון הציוני ISA1\15491\1

ב-21.3.1939 הגיע לחיפה
 על האנייה "פלשתינה"
 בן 17 היה

האוניה פלשתינה,
 מקור: אתר ספריה ומרכז הנצחה קריית טבעון

לקח העליה של הסוכנות היהודית לא"י

דף מס. 2 -

שכת העליה חיסה

רשימת עולים שבאו לא"י

כיום 21.3.39 האניה פלשתינה החברה ארריאטיקה

מס. דורי	המשפחה	השם	גיל	סוג	מס. הרשיון	הקרויים בא"י ומתבתם	הערות
48	ויינר	קרל	24	ב-3			HA/63/39
49	זיסלה	חיה	23	ב-3			83 - זיסלר
50	זיסלה	ביילה	32	ב-3	362		25 - זיסלר
51	זיסלר	ריכרד	22	ב-3	251		1 - זיסלר
52	זיסלר	חיה	14	ב-3			109
53	זיסלר	ולטר	17	ב-3			
54	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
55	זיסלר	הלינה	16	ב-3			
56	זיסלר	ליזלסה	16	ב-3			
57	זיסלר	יעקב	16	ב-3			
58	זיסלר	אגנס	19	ב-3			
59	זיסלר	הלמוט	17	ב-3			
60	זיסלר	זיסלר	23	ב-3			
61	זיסלר	שמואל	16	ב-3			
62	זיסלר	סלווין	45	א-1			
63	זיסלר	אירסה	44	ב-3			
64	זיסלר	גונטר	16	ב-3			
65	זיסלר	אלידור	79	ב-3			
66	זיסלר	זיסלר	49	ב-3			
67	זיסלר	זיסלר	18	ב-3			
68	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
69	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
70	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
71	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
72	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
73	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
74	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
75	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
76	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
77	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
78	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
79	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
80	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
81	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
82	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
83	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
84	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
85	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
86	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
87	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
88	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
89	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
90	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
91	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
92	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
93	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			
94	זיסלר	זיסלר	17	ב-3			

חייך חוזר

787

מסמך 4: גלויה בנוגע לחפציו שאבדו
מקור: ארכיון הציוני S75\2528

Berlin, 6 July 1939

Dear Mr. Beyth!

According to the local shipping company Schneider & Co in Berlin Essener Strasse 32 the box marked HK67 Haifa, Rosch Pinah has been sent on board of the steamship "Diana" on 12 May.

My son Helmut Köln in Rosh Pinah, youth alyah has informed me that until today after almost 2 months he has not yet received the box.

As the shipping company Schneider has informed me yesterday that you are responsible for further transport and delivery, I ask you to please inform me via the attached card what I could do now in case the box has gone lost because of any carelessness.

I hope that my fears will not come true and that meanwhile the box has come into possession of my son.

Respectfully
Adolf Köln

ברלין 6.7.1939

פניה של אדולף קלן אביו של הלמוט קלן בראש פינה
אל הנץ בייט מהלשכה לעליית הנוער

F. Sch. Friesch
P/c. 129
11/53
Berlin, den 6. Juli 1939
12/5/39
Herrn Hans Beyth!
Nach durchkunft des hiesigen Speditors F. Schneiders & Co
Berlin, Essenerstr. 32 ist die Kiste HK 67 Haifa, Rosch Pinah
am 12.5. mit dem Dampfer "Diana" abgegangen. Mein Sohn
Helmut Köln in Rosch Pinah, Jugendalyah, ist nach seiner
Mitteilung, heute, nach fast 2 Monaten noch nicht im Besitz
der Kiste. Da mir die Spedition Schneider gestern mitteilte, dass
er für den weiteren Transport und Auslieferung verant-
wortlich sind, bitte ich Sie auf angelegener Karte, mir
ungehend mitzuteilen, was ich zu unternehmen habe, falls
die Kiste durch irgendwelche Nachlässigkeit verloren gegangen
sein sollte. Hoffentlich trifft meine Zupfückung nicht zu
und mein Sohn ist in der Zwischenzeit in den Besitz
der Kiste gelangt. Aufgeht Adolf Köln

מסמך 5: בקשת דרכונים
מקור: הארכיון הציוני: S75\2536-233

שמו העברי הוא: הלל

124 I/N
ברית-מפלדור בארץ-ישראל

אגודה הנוער

ה'ת"ש 3

ראש פנה יג' בחשוון ת"ש
26 באוקטובר 1939

בתשובה נא להזכיר מס' 118/39

4/13
14
29 OCT 1939

לכבוד
הלשכה לעליית הנוער
י ר ו ש ל י מ
א.מ.נ.

בזמנו הודעתם לנו להעביר אליכם את רשימת הנערים שדרכיותיהם לא
נמצאות במזכירות שלנו.

רשימת הנערים היא דלקמן:

1. מנחם סנדר בק; 2. ישראל ווירניק; 3. שמשון זוננשיין; 4. דב (ארנולד) קוטנר;
5. צבי (פרידריך) אדל; 6. ישראל (קורט) רוזן; 7. מרדכי (מנערד) בנימין;
8. אברהם (פטר) גרנטר; 9. אריה (ברוכו) פוגלר; 10. הלל (הלמוט) קלן; 11. זאב
מנדלסון.

הדרכיות של הנערים הרשומים לעיל לא נמצאות ברשותנו.

בכל הכבוד

מ.מ.
מ. ברמן

מסמך 6 : עליית הנוער בראש פינה מקור: עמותה לשחזור ראש פינה

אורח הפלוגה לכמה ימים ועל חשבון הפלוגה. על פי דבר היו האורחים מבטים את ההתמחות עלידי מתן תרומה מתאימה לרכישת אביזרי נד לפלוגה. היו גם אורחים. הן מתנדב לאורך הזמן מהארץ, אשר היו מבקרים לשעות אחדות בפלוגה, מקבלים את כל ההסברים האפשריים, מקבלים לינוי נאות להדרכה בטכניקה, אך בהגות גם מתפרס הארחות הרגיל באותו יום בפלוגה.

"דומנטיקה" ו"פלידס"ה"

הגיל הממוצע של אנשי הפלוגות היה, כאמור, בין 17 ל- 22 שנה. הדמיון שורה, התשווקה, האמתה היוקדת, הנבונות להקדבה, היו גורם דומיננטי בחיי הפלוגות. בהורי הפלוגות לא ניתן היה לחוש באווירת התגוה או העצב של הפרס שהיה נבלע או מוסתר בהורי הפלוגה, אך שפחות אישיות הפכו תמיד לשפחות הכלל.

גם ההיים הדומנטיים היו אחד היסודות השליטים בהורי הפלוגה. אנשי הפלוגות ידעו גם באהלים ובצריפים כיצד "לסייע" ביד "החוגות האוהבים" בפניר מקום, בסידורי עבודה וכיוצא באלה.

הגורן מה ופיגות חמד בין פרדסים ומטעים שונים מזה, שבילי גנים, שיחים ועצי אקליפטוסים שימשו מקומות בילוי דומנטי לזוגות נאהבים. רדאי שהיו גם מקרים כהם התגלה "מלחמת אהבה" בין שני גברים על כיבוש לבנה של הכפורה. וזהו גם מקרים הפרכים. בגות שלחמו על כיבוש לבו של גבר. זוגות מעטים נישאו והקימו משפחות בין אנשי הפלוגות עצמם. הרבה יותר זוגות יצאו מעורבים עם בני המשפחות ובנותיהם - שילוב עדיה ודוהית.

כרוב המקרים היו חזונות והגלים עומים את הפלוגות תוך שמירה על קשר הדוק עמן. חזונות רבות נישאו על ידינו רובים, דגלי תכלית לבן. חוג הצעיר היה מופיע בתלבושת בית"ר ובהרכה מקרים היו כמה חתונות נערכות בעת ובעתה אחת - הן מטעמי חסכון והן להרבות שפחה כישראל.

עליית הנוער בראש פינה

ערב מלחמת העולם השניה נראו אורח של תקוות גדולות כוקעים מן הגולה. כואן של מפניות מעפילים שהוזקו את הפלוגות ריבירו את כוחן וכחש מעולתן. עודדה מאוד תנופת "עליית הנוער" בראש פינה, התרחבותה של עליה ב' המאורגנת עלידי מוקד האציל ובית"ר העולמית, התגייסותם של מאות בית"רים, שהגיעו ארצה וסיכויי ההתגברות על כל הקשיים. נראו באופק.

"חברת עליית הנוער" בראש פינה הלכה והתרחבה בניהולו של המפקד - הסנהל, ד"ר יוסף פריד, עולה בית"ר מגרמניה, שהאריך את תקופת גיוסו וקיבל עליו יחד עם חבר מדרכים מוצלח את הניהול של עליית הנוער. הילדים למדו 4 - 5 שעות לימודים כליליים ושאר שעות היום עסקו בעבודה כגונות ירק, כליליים, במשקים ובשדות. בערכים היו לומדים שפות, תולדות העם והארץ. חניכי הנוער הסתדרו יפה כחיי הארץ, התגייסו לשירות באצ"ל, לנוסרות ולצבא הבריטי ולכריגדה.

בין ראשוני מנהלי עליית הנוער מן הדיון לציין את כוגר הגיוס מנסה כרמן. חניך עליית הנוער, שלמה אריאב (כוכי) נאחרים. כמודים וכמודים שימשו דוד ניב, שלמה סקולסקי ואחרים.

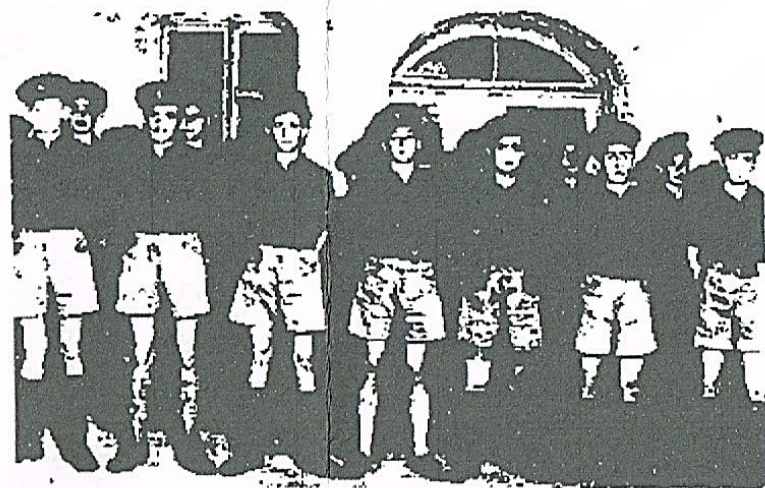
פלוגת הנוער בראש פינה (המבוקה לעליית הנוער) - 1939-1942.

כאכוכ 1938, לאחר כיבוש אוסטריה על ידי גרמניה הנאצית, התארגנו קבוצות גדולות של בית"רים צעירים לשם עליה ציונה. מעטים הצליחו במסיבות שהיו קיימות להשיג סרטיפיקטים ודרישות עליה באמצעות הוריהם ומוסדות לימוד בארץ. אך כמה מאות נאחר בדרך המקובלת כאותם הימים, לפי קריאתו של ז'בוטינסקי במאמר "הספורס האומרי" לעלות ארצה בדרך לא דרך. הם הגיעו כקסינים ארצה ונקלטו בפלוגות הגיוס בראש פינה.

ד"ר שמשון יוניצמן שהיה כבר אז מפקד פלוגת הגיוס בגליל פעל נמרצות, במחלקת עליית הנוער של הסוכנות היהודית בראשונה של הגב' הנרייטה סולר והצליח, לראשונה, לקבל במישור 24 רשויות עליה מטעם עליית הנוער תוך הבטחה מפורשת, כי הילדים ירובו, בבואם ארצה, בפלוגת נוער מיוחדת בראש פינה. העולים הצעירים נבחרו על ידי ציבות בית"ר באוסטריה ובגרמניה וכחדש מארס 1939 הגיע גרעין ואשת, שהיווה את פלוגת הנוער שאליה צורנו תוך כמה חדשים גם בני נוער נוספים שקובצו מחזות הקלאיות, מקיבוצים שונים, וכן ילדים שהגיעו כיתומים מצכיה, הונגריה, פולין, בלגריה, ולטביה. בזמן השיא מנתה פלוגת הנוער כ-40 ילד, ותוך 4 שנות קיומה הגיעו ל-7 צעירים מתבגרים. מטעם נצרכות בית"ר, חסונה תוך תיאום עם הסוכנות היהודית, כמפקד פלוגת הנוער, אחד מסגייסי פלוגת הגיוס, מנסה כרמן, וחזא פעל כמפקד, כמדריך, כמורה במשך ארבע שנות קיומה של פלוגת הנוער. כרמן נהשב ל"אבא" של כל פלוגת הנוער, אהוב ונערץ על ידי כל כוגריה עד היום הזה.

מחלקת עליית הנוער של הסוכנות השתתפה בתקציב הפלוגה בסכום "אדיר" של 2.- לא"י לחניך לחדש, אך היות שלפלוגה הצטרפו, במרוצת הזמן, באופן לא "לנאלי" עוד ילדים צעירים, שהגיעו, כאמור, ממקומות שונים, הדי הוקטן התקציב החדושי לראש, ונותר דשק, לפה, בשיעור ניכר. תכנית הלימודים והמעולה של פלוגת הנוער היתה מנוגת למדי ונערכה על בסיס של חצאי יום לימודים וחצאי יום עבודה במשקים של איכרי המושבה, בפלוגת הגיוס עצמה ובשדות. למדו ועבדו שעות רבות כיום, וכלילה, מתוך רגונם ההופשי, ביקשו הצעירים לצאת יחד עם חברי הפלוגה הנוגרים לעסידות שפירה, אימוני נשק, הכנות לקריאת פועילויות מהתרחיות. העבודות המיוחדות, שנחשבו גם כקלות, היו במטעי הטבק העברי, בכרמים, כרפפות, ובצוקר בפלילת הכביש המחודד לקברו של הרצג המלכות הראשון כדורנו, שלמה בדיוסף.

הגות הפלוגות דאגה להעמיד לרשות פלוגת הנוער את מיסם המורים והסדריכים שהיו לרשותה, וכולטים מביניהם, היו: זלמן לוינברג, ד"ר יוסף

לדוד קברנאט עלית הנער בראש פינה

מפגש יוצאי קב" עלית הנער בראש פינה, יושבת באמצע - "רוחל"

פרוץ, וישא לנצחאבים, כרצון גרניץ, דוד לינבסקי-ניב, דוד טהור וזחנה בן-אליעזר (וינטר), שלמה סקולסקי, שהיה גם פיסן, משורר ובמרת במקצוע, עיקר הלימונים היה בהקניית השפה העברית, תולדות הציונות ודע בחסד ויריעת הארץ, ומעל לכל אלה הנחלת רעיונותיו של זאב דבובינסקי, התבגרותם של החניכים והצטיינותם בלימודים הניבה פרי בשר בהודושים הראשונים, "יקים" שהגלו "צבריות", התגייסו ליחידות מוכהרות במחנה הרוחמה, מרבת הענים אף יצאו מהם במקדים נועזים כאציל ובלחיד כגון: יעקב גרנק - "דב הבלונדני", מאירן, צבי בק, ישראל וירניק ואחרים, שהוסיפו כבוד ויקר לפלוגה הנוער, היוגם חיילים נועזים, שהתמידו במסורת של נכונה להקרב, הסכנות ואורח חיים יעיל ונועז למנועה, למולדת מבלי להנחך מחיק הוריהם שעזבוהם בגולה, טרם שואה.

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה טאק כל קשר בין הצעירים לבין מטפחותיהם ונוצרו בין הצעירים עצמם לבין אנשי הפלוגה ומדריכיהם קשר ואחירה משפחתית.

רבים מבין בוגרי הנוער, כהגיעם לגיל 18, התגייסו לצבא, לכריגה העברית, ואחדים מהם גם לקחו חלק בקרב על הסביו באיטליה, ואף נפלו חלל על אהבתם ונאמנותם לעם ולמולדת, כמה סבין בוגרי עלית הנוער מתמידים בנאמנותם לתנועה הפוליטית ופעילים במסדות תנועה השרות בתפקידים מרכזיים.

כיום ניתן לקבוע בוודאות וללא כל יומרות, כי המאמצים העצומים שהושקעו בזמנו בפלוגה עלית הנוער והמאמצים שנעשו על ידי הצעירים עצמם, בטיפוח השכלתם הכללית והיהודית, בהעמקה אהבתם לאומה ולמדינה וכביטוס אמנותם לתורה ולישינסקי ונתי"ר בשאו והניבו את פריים לתפארת פלוגה עלית הנוער.

בין הנולטים מיומיו ומארגני האירועים במשפחת פלוגה הנוער יש להזכיר את ידהן בלשין מבארשבע ויוסף בינץ בתל-אביב.

הפלוגות במספרים

סיפור הפלוגות בא ליד ביטוי מוהשי גם בתחום המספרים. בדצמבר 1933 היו בכל פלוגות הגיוס 634 חברים, לרבות 252 בנות. מכין אלו שנוצרו מהגייס 175 איש אך עוד 248 סירבו להתגייס למרות התייצבותם בפני הנחלת הפלוגות. בקיץ 1935 הגיע מספר המגויסים בפלוגות בשירות מלא ל-600 איש ובאוקטובר 1939 היו בפלוגות 800 מגויסים ובהתיישבויות - 110 בוגרי גיוס. גם תנועת העויה וההשתמשות קטנה בהרבה, המצב בהשוואה וגלי המאסרים הצריכו לא בטעם להתרחבות נוספת של הפלוגות.

דוב העולים בשירות הביתי"ר היו אז בפלוגה הגליל, שליש בפלוגה השומרון והיתר בפלוגות השרון ובגרעינים הראשונים של הפלוגות בדרום. התקציב היומי נע בין 2 - 3 גרוש של אז. היו גרענות בכל הפלוגות, שלא

מסמך 7: טפסים בנושא בריאות
מקור: הארכיון הציוני: S75\2536-192, S75\2536-103

הלל קלן מתקבל לעליית הנוער
 ללא הגבלה רפואית

הלל עובר טיפול שיניים

ברית-תרומת-פלדור בארץ-ישראל

ראש פנול' מר חסון תש"א
 7 בנובמבר 1940

מסמך או למכיר מס' 114/40

12 NOV 1940

לכבוד
 חלשכה לעליית הנוער
 ירושלים
 א. ס. נ.

הבנו להעביר אליכם 8 הצעות לרפואי שנייה מיוחדת שאושרו ע"י הרופא
 המקומי. אנו מעדינים את תשומת לבכם לעובדה שהגב' ז'ר מר העלתה את מחיר
 הרפואי והיא מקבלת כעת בעד כל שתיקה 150 מא"י במקום 100 מא"י שהיתה מקבלת
 קודם לכן. הגב' ז'ר מר העלתה את מחירי הרפואי בגלל התיקרות חסרי הרפואה שעלו
 בזמן האחרון בטאח אחוז ויותר.

והרי רשימת ההצעות:

1. רוזן ישראל	2. שתיקה	300 מא"י
2. פינקל יצחק	3. "	450 "
3. קלן הלל	שתיקה אחת	150 "
4. ליכנסשדן זאב	3. שתיקה	450 "
5. זליג חזה	2. "	300 "
6. בן-יעקב מרדכי	2. "	300 "
7. שטראוס זבורה	שתיקה אחת	150 "
8. בן-יוסף ברוך	שתיקה אחת	150 "

3. קלן הלל שתיקה אחת 150 "

אנ רייניק (כחל) לרומה גלניק משהל ינוסר למחייק
 א ק"מ + רוססה לל 15/11, נ.א. זכאחור אסטימס מלוטס
 אינ, שטאמח'י, גאח יק 115 מא"י

13/11/40

כ"ב בשבט ת"ש
 1.2.40

1769

11/53

12/5/40

מחלקת הבריאות
 המפקח הרפואי

לכבוד
 הד"ר אוכובסקי
 ראש-פנה.

ד"ר נ.,

קבלנו את רשימת חברי "עליית הנוער"
 שנתקבלו ב"הגבלות" לקופת-חולים עמסיה. בבקשך
 למסור לנו פרטים על מצב בריאותם של כנפרד כנימין
 ודבורה שטראוס.

בנוגע לנער הלל קלן, שנתקבל בהגבלה
 למחלת "הירספרונג" עלינו להעיר, כלפי אבחת ביה"ח
 "הדסה" בירושלים אין הנער סוכל סמחלה זאת. הם
 סבורים שהוא בריא בהחלט. דעתנו היא, איפוא, שהנער
 צריך להתקבל בלי הגבלה.

בכבוד רב

ד"ר פ. נואק

העתק ל"עליית הנוער".

ש.פ.

מסמך 8: מכתב של הלל בכתב ידו
מקור: ארכיון הציוני: S75\2528

פניה ששלח הלל להנץ בייט

ראש פינה, תאריך: 12.11.1940

"אני פונה אליך עם בקשה גדולה ואני מקווה שאתה תמלא לי אותה. הבקשה היא, שאני צריך את הפספורט שלי נחוץ מאוד, מכיוון שאני לתת עזרה להורי. אם לא הפספורט אז התעודת עליה, אני צריך אותו בימים הקרובים. אני מבקש אותך עוד פעם מאוד מאוד שתשלח לי.

אני מודה לך כעת כבר מאוד

שלום
הלל קלן
ראש פינה"

5 NOV 1940

כאש פנה, 12.11.40

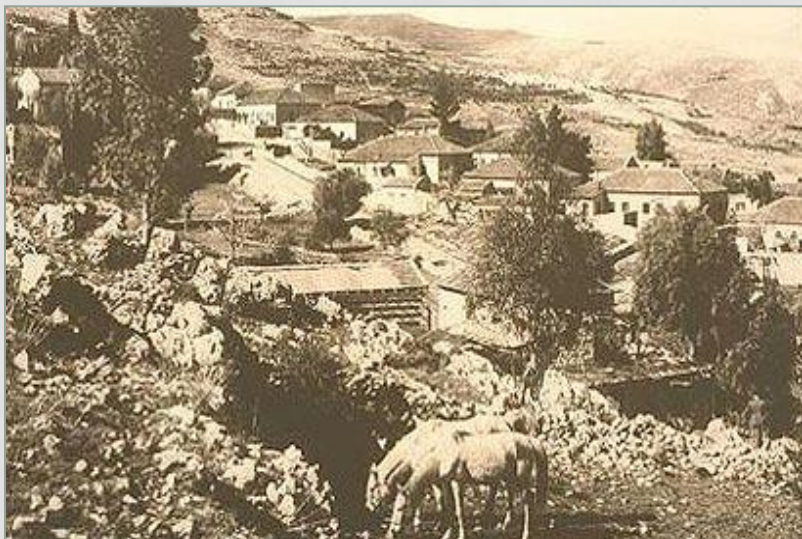
לפי

לשכת פנחה סגור פנח ביטא
אני פונה אליך עם בקשה גדולה ואני
מקווה שאתה תמלא לי אותה. הבקשה היא,
שאני צריך את הפספורט שלי נחוץ מאוד,
מכיוון שאני לתת עזרה להורי. אם לא
הפספורט, אז התעודת עליה, אני צריך אותה
בימים הקרובים. אני מבקש אותך עוד פעם
מאוד מאוד שתשלח לי.
אני מודה לך כעת כבר מאוד.

שלום

הלל קלן

כאש פנה, 12.11.40

ראש פינה, מקור: אינטרנט

מסמך 9: השלמת הכשרה בראש פינה
המקור: הארכיון הציוני: S75EC

Completed Course.
Rosh Pinah I

Koeln, Helmut Hillel

21230

Born: Jan. 28, 1922

Arrived: Haifa, March 23, 1939

on Student's Certificate

Completed Course on March 23, 1941. Works as
locksmith.

בטופס השלמת
ההכשרה בראש פינה
מופיע כי:
הלל הלמוט קלן נולד
ב- 28.1.1922
הגיע לחיפה ב-
23.3.1939
סיים לימודיו ב-
23.3.1941
עובד כמסגר

סמל חיל ההובלה הבריטי,
מקור: אתר מוזיאון הלוחם היהודי

מסמך 10: פרטים על הגיוס
מקור: אתר IGRA

הלמוט קלן התגייס ב- 6.3.1941

Helmut Kelen

הלמוט קלן

Birth Year:	1922
מקום:	Rosh Pinna
מקום:	ראש פינה
ארץ מוצא:	גרמניה
Language of Record:	Hebrew
Military ID:	1049
Pluga:	ר.א.ס.סי
Enlisted on:	1941-Mar-6

מסמך 11: אנדרטה
מקור: CWGC

שמו מופיע באנדרטה באנגליה

Name	Rank	Service Number	Date of Death	Age	Regiment / Service	Service Country	Grave / Memorial Reference	Cemetery / Memorial Name	Docs.
KOLN, HELMUT	Driver	PAL/1049	01/05/1943		Royal Army Service Corps	United Kingdom	Panel 16. Column 3.	BROOKWOOD 1939-1945 MEMORIAL	

KOLN, Dvr. HELMUT, PAL/1049. 462 Gen. Transport Coy., R.A.S.C.; lost in s.s. *Erinpura* (Glasgow). 1st May, 1943. Panel 16. Column 3.

Hall of Names

יד ושם

רשות הציבור לשואה ולגבורה

היכל השמות

Page of Testimony 77 78

דף עד

דף עד לרישום והנצחה של הנספים בשואה; נא למלא דף עבור כל נספה בנפרד, בכתב ברור ובאותיות דפוס.

Page of Testimony for commemoration of the Jews who perished during the Holocaust; please fill in a separate form for each victim, in block capitals

[illegible]

מסמך 12: דף-עד על שם קלן אברהם אדולף
מקור: יד ושם

אברהם אדולף קלן
נולד ב- 24.9.1888 בגרמניה.
היה בבירקנאו

התגורר בברלין והיו לו 2 ילדים

העדות מוגשת ע"י בתו : קטה הבר לבית קלן
מתגוררת בניו יורק ב- 1999

אושוויץ-בירקנאו, מקור: אינטרנט

דף עד לרישום והנצחה של הנספים בשואה; נא למלא דף עבור כל נספה בנפרד, בכתב ברור ובאותיות דפוס.

Page of Testimony for commemoration of the Jews who perished during the Holocaust: please fill in a separate form for each victim, in block capitals

הצגת תמונה (תצלום) של הנידון או של הנידון בן הילדות של הנידון או של הילדית		קח איור נראה המבוסס על 1945 קובץ מנעק מס' 2 וזו היא הצילומה של הנידון או של הנידון בן הילדות שבה הודו את שמם, הילד הודו ביום הולדתו המוגדר בשם הנידון או בשם הנידון בן הילדות. The Margot and Helene Remembrance Law (5713-1953) determines in section 2 that: "The task of Yad Vashem is to gather into the formalized material regarding all those members of the Jewish people who laid down their lives, who fought and resisted against the Nazi enemy and his collaborators, and to perpetuate their names and those of the communities, organizations and institutions which were destroyed because they were Jewish".	
Maiden name: שם משפחה לפני הנישואין: FURSTENBERG		Victim's family name: שם משפחה של הנידון: KOLN	
Victim's photo: Please write victim's name on back. Do not glue.		First name (also nickname): שם פרטי (גם אם חיובי/בעיני): CHAYA CLARA	
Approx. age at death: גיל משוער בעת המוות: 51		Date of birth: תאריך לידה: 9/22/1892	
Nationality: מדינה: GERMAN		Gender: מין: M(F) Title: MOTHER	
Country: מדינה: GERMAN		Place of birth: מקום לידה: WARSAW / POLAND	
Victim's father: שם משפחה: FURSTENBERG		First name: שם פרטי: HILLEL	
Victim's mother: שם משפחה: WIXON		First name: שם פרטי: KREINDEL	
Victim's wife/husband: No. of children: מס' ילדים: 2		Maiden name: שם לפני הנישואין: WIXON	
Address: כתובת:		Permanent residence: מקום מגורים קבוע:	
Member of organization: חבר בארגון/תנועה:		Place of work: מקום העבודה:	
Address: כתובת:		Residence before deportation: מגורים לפני הדיכוי: 67 GORANKI, RLA, STA BERLIN No. 8	
Activities, places, events and activities during the war (prison / deportation / ghetto / camp / death march / hiding / escape / resistance / combat):			
MAY 1943 BIRKENAU			
Date of death: תאריך המוות:		Place of death: מקום המוות:	
Circumstances of death: נסיבות המוות: EXTERMINATION			
אני, הח"מ, מתאמת בזה כי העדות שספרתי על פרייה נכונה ואמינה לפי מוסד ידיעתי היחיד. I, the undersigned, hereby declare that this testimony is correct to the best of my knowledge.			
Previous/maiden name: שם משפחה קודם: KÖLN		First name: שם פרטי: KATHE	
State/City code: אזור/מיקוד: NEW YORK		Street: מס' בית: 10463	
Relationship to victim (family/other): הקרבה (משפחתית/אחרת): DAUGHTER		I am / I am not a survivor: 78-249-2699 USA	
Holocaust survivors may order a special form in which to fill in their details. During the war I was in a camp / ghetto / forest / the resistance / in hiding / had false papers / (add relevant options)			
Date: 7/2/99		Signature: Kathe Haber	

מסמך 13: דף-עד על שם חיה קלרה קלן
מקור: יד ושם

חיה קלרה קלן נולדה בוורשה ב-22.2.1892
בת **הלל** ו-קריידל פורסטנברג
היתה בבירקנאו

היו לה 2 ילדים. התגוררה בברלין

דף-עד מוגש ע"י בתה קטה הבר לבית קלן
מתגוררת בניו יורק ב-1999

ורשה שנות ה-30, מקור: אינטרנט

YAD VASHEM

The Holocaust Martyrs' and Heroes' Remembrance Authority

Hall of Names

יד ושם

רשות הזיכרון לשואה ולגבורה

היכל השמות

Page of Testimony דף עד

מסמך 14: דף-עד על שם הלמוט קלן

מקור: יד ושם

דף עד לרישום והנצחה של הנספים בשואה; נא למלא דף עבור כל נספה בנפרד, בכתב ברור ובאותיות דפוס.
Page of Testimony for commemoration of the Jews who perished during the Holocaust; please fill in a separate form for each victim, in block capitals

הלמוט קלן נולד בברלין ב-18.2.1922
הוריו : אדולף וקלרה קלן.
כתובת בברלין

עדות של בת דודה בדרגה שלישית
מתגוררת בארץ 1999

ברלין שנות ה-20, מקור: אינטרנט

תמונת הנספה (ורכין) נא לרשום את שמו של הנספה בצד האחורי של התמונה. נא לא להדביק.		שם משפחה של הנספה: Victim's family name:	
Maiden name:		שם משפחה לפני הנישואין:	
Previous/other family name:		שם משפחה קודם/אחר:	
Approx. age at death:		תאריך לידה:	
Nationality:		Country:	
Region:		Place of birth:	
Victim's father:		First name:	
Victim's mother:		First name:	
Victim's wife/ husband:		First name:	
Address:		Country:	
Member of org./movement:		Place of work:	
Address:		Country:	
Date of death:		Country:	
Circumstances of death:		Date of death:	
אני, הח"מ, מצהיר בזה כי העדות שמסרתי על פרטיה נכונה ואמיתית לפי מיטב ידיעתי והכרתי. I, the undersigned, hereby declare that this testimony is correct to the best of my knowledge.			
Previous/maiden name:		שם משפחה קודם:	
State/Zip code:		City:	
Relationship to victim (family/other):		הקרבה (משפחתי/אחרת):	
I am / I am not a survivor		I am / I am not a survivor	
Signature:		Date:	

666156

"ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם... אשר לא יכרת" ישעיהו כ"ד ה'

"And I shall give them in My house and within My walls a memorial and a name...that shall not be cut off" Isaiah 56:5

56

בלה קלן דודתו של הלל מצד אמו, בעלה ושני ילדיה. כולם נספו בשואה.
ביד ושם קיימים מסמכים המאשרים את הקשר המשפחתי ביניהם

Köln, Beila

née Ferstenberg

born on 31st March 1894 in Warszawa /
Warszawa / Russland
resident of Berlin (Mitte)

Deportation:
from Berlin

12th March 1943, Auschwitz, extermination
camp

Köln, Rudolf

born on 21st May 1921 in Berlin / - / Stadt Berlin
resident of Berlin (Mitte)

Deportation:
from Berlin

12th March 1943, Auschwitz, extermination
camp

22nd January 1945, Buchenwald, concentration
camp

Place of death: Buchenwald, concentration camp

Köln, Harry

born on 16th April 1895 in Berlin / - / Stadt
Berlin
resident of Berlin (Mitte)

Deportation:
from Berlin

12th March 1943, Auschwitz, extermination
camp

Köln, Käthe Kaethe

born on 02nd January 1926 in Berlin / - / Stadt
Berlin
resident of Berlin (Mitte)

Deportation:
from Berlin

12th March 1943, Auschwitz, extermination
camp

מסמך 16: פלוגה 462 אליה היה שייך הלל

מקור: "מתנדבי היישוב לצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה 1939-1945"

מצגת: אורי איתיאל 2012

פלוגה 462

פלוגת ההובלה 462 הוקמה באפריל 1942 תחת פיקודו של ישראל בוגנוב. שלד היחידה הורכב מחיילים ותיקים מפלוגת ההובלה 179, שנימנו עם ותיקי מתנדבי היישוב לצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה ואליהם נוספו מגויסים חדשים.

הפלוגה הופעלה לראשונה במסגרת המערכה במדבר המערבי בבניית קו הביצורים באל-עלמיין וביוני 1942 היא נשלחה לביירות שבלבנון. כשלונות הצבא הבריטי במדבר המערבי גרמו לכך, שפלוגת ההובלה חזרה לקו ההגנה של אל-עלמיין. היא הובילה חטיבה אוסטרלית מסוריה למצרים, כתגבורת לארמייה השמינית של הצבא הבריטי באל-עלמיין, במערב מצרים. היא השתתפה עם המחנה השמיני בקרבות הבלימה נגד הצבא הגרמני בראשות פילדמרשל רומל. לאחר המתקפה הבריטית על הצבא הגרמני, בקרב אל-עלמיין השני בסוף אוקטובר 1942, המשיכה פלוגת ההובלה עם הצבא ללוב.

פלוגה 462 הייתה הפלוגה הארץ-ישראלית הראשונה שעמדה להשלח לנחיתה באירופה. ב-29 באפריל 1943 אחרי חג הפסח, יצאה מנמל אלכסנדריה שבמצרים לאי מלטה שיירה של כ-30 אניות נושאות ציוד, דלק וחיילי עזר כהכנה לקראת פלישת בעלות הברית לסיציליה. בראש השיירה הפליגה האוניה ארינפורה (Erinpura), שנשאה את חיילי הפלוגה ואת ציודם. במהלך ההפלגה, ב-1 במאי, אותרה שיירת האניות על ידי מטוס סיור גרמני. הטייס הזעיק מטוסי קרב, אשר הגיעו לעת ערב. האוניה נפגעה פעמיים ושקעה תוך כ-4 דקות. 140 מחיילי הפלוגה ניספו ורבים נפצעו. זמן קצר קודם להפלגתם חתמו החיילים הנשואים על "גט על תנאי", שהתממש עם טביעתם. הניצולים הוחזרו לטריפולי ולבנגאזי, ומשם נשלחו לחופשה בארץ ישראל. ביולי 1943 הוקמה הפלוגה מחדש, וזו התארגנה בסרפנד, קיבלה מתגייסים חדשים ושיחררה את אלה שלא התאוששו מן האסון. בסוף יולי 1943 חזרה הפלוגה למצרים ובספטמבר 1943 היא נשלחה לאיטליה ונחתה בראש החוף בסלרנו שמדרום לנאפולי. שם פעלה בפריקת ציוד לרציפים והובלת דלק ותחמושת לחזית. לאחר כחודשיים השתלבה בפעולה בחזית ואנשיה השתתפו במבצעים בחזית איטליה עד סוף המלחמה.

462 הייתה פלוגה של מתנדבים ותיקים ומשום כך הייתה זו הפלוגה העברית הראשונה שפורקה באוגוסט 1945. וותיקי היחידה שוחררו משירות ואילו המגויסים החדשים הועברו ברובם לפלוגת הובלה 468.

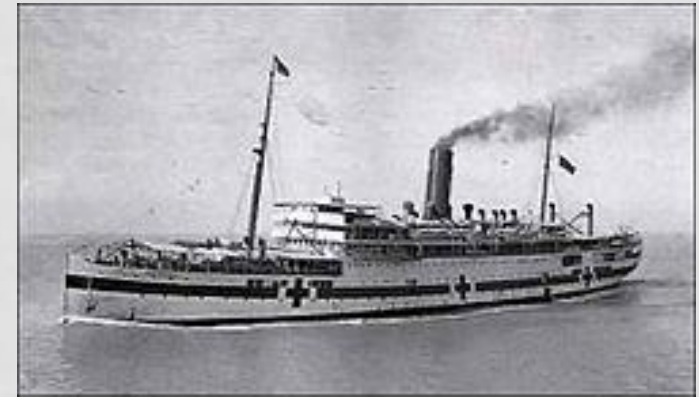
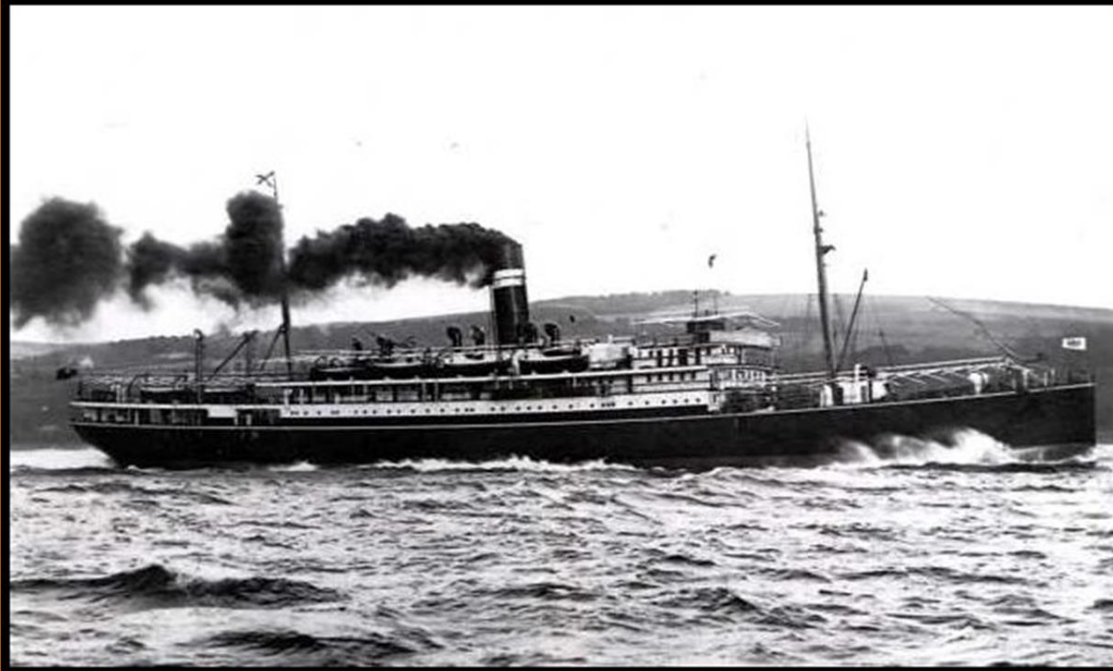
137 חיילים נספו
ו-136 מקום
קבורתם לא נודע

מסמך 17: מידע על האנייה ארינפורה

מקור: "מתנדבי היישוב לצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה 1939-1945"

מצגת: אורי איתיאל 2012

האנייה נבנתה ב-1911 ונקראה על שם עיר במחוז
ראג'סטאן שבהודו. האנייה אשר שימשה כאנייה
סוחר באזור הודו ודרום מזרח אסיה, נקראה לשרות
בחיל הים המלכותי, במלחמת העולם הראשונה.
לאחר הסכם מינכן ב-1938 חזרה לקו המסחרי
שלה ונקראה שנית לשירות.

הארינפורה, מקור: ויקיפדיה

מסמך 18: המשך מידע על האנייה ארינפורה

מקור: "מתנדבי היישוב לצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה 1939-1945"

מצגת: אורי איתיאל 2012

ב-1.5.1943 בשעות הערב, אור לכ"ז בניסן תש"ג, בזמן מלחמת העולם השנייה, האנייה "ארינפורה" (Erinpura) של הצבא הבריטי הופצה על ידי מטוסי חיל האוויר הגרמני. היא הוטבעה בהיותה בשיירה של עשרים ושבע אניות של בעלות הברית, תוך הפלגה ממצרים למלטה, לקראת פלישה לסיציליה.

על סיפונה היו למעלה מאלף איש, ביניהם 334 חיילים מארץ ישראל, שהתנדבו לשרת בחיל התובלה המלכותי הבריטי ונטלו חלק במערכה במדבר המערבי ובתוך כך מנעו פלישת הצבא הגרמני לארץ ישראל. רבים מהחיילים שעל האנייה טבעו.

136 חיילים לא הובאו לקבורה (מקל"ן)

140 חיילים ארצישראליים נעדרים

י. גספאן; י. גיטליצאס; לנסקורפוראל פ. גולדשטיין; י. גולדמן; הקורפוראל צ. גוטליב; הקורפוראל י. גרנובסקי; הקורפוראל ג. גרובר; הנהג וו. גרונד לנד; ג. גרינברג; ב. גורביץ; לנסקור פוראל מ. גוטרמן; י. האבר; י. הפטל; קורפוראל מ. חיים; צ. חננאל; י. חר- לאפ; ג. היידמן; י. איזור; ח. יעקבסון; פ. יעקבסון; צ. יאגט; א. ילנוף; ג. יושוי; מ. כהן; פ. ס. כהן; א. קפלן; ח. רחמי; ל. קאופמן; מ. קוטאני; ח. כולל.	באומגרטן; הנהג י. בן-ישראל; הנהג י. בן-צבי; הלנסקורפוראל ג. בצר; הנהג ד. בראונפילד; הנהג ר. בוכבינדר; הנ- הג מ. בוסני; הנהג א. כהנא; הנהג צ. ציקאנסקי; הנהג י. כהן; הנהג פ. י. כהן; הנהג צ. צופר; הנהג ח. דהאן; הנהג פ. דויטש; הנהג ד. דרוטמן; הנהג ג. דרוקר; הנהג א. אבר; הקורפוראל ח. הלפנר; הנהג ע. פרנבאך; הנהג ד. פוגל; הנהג י. פרידלר; הנהג פ. גלברט;	ברשימת אבידות של חיילים ארצישראליים שנתפרסמה רש- מית נמסר, כי הרשומים מטה נעדרים וסבורים שנספו בים. ואלה שמותיהם: לנסקורפורל י. הדרי; הנהג ב. אקר- מן; הנהג ח. אלטגנוק; הקורפוראל ש. אסקרוב; הנהג י. אלטשולר; הקורפור- ראל י. אבני; הנהג ע. בכרך; הקורפור- ראל א. בכירא; הנהג א. בקס; הנהג ל.
--	--	--

הידיעה שפורסמה בעיתון "המשקיף" על הנעדרים שנספו בים, מקור: הספריה הלאומית

מסמך 19: האנדרטה בהר הרצל לזכר החיילים העבריים שטבעו על ארינפורה.
מקור: אתר יזכור

תיאור האנדרטה

ברחבת האנדרטה מעוצב גשר הפיקוד של האוניה, ממנו נישא לפיד זיכרון, ולפניו בריכת מים. בסמוך דגלי ישראל, ולפני הרחבה שלט הסבר אודות ההנצחה. בשולי צלעות הבריכה משוקעים לוחות אבן שחורים. על כל לוח פרטי אחד הנופלים. בחזית מבנה גשר הפיקוד הפונה אל הבריכה נכתב הפסוק: "אמר אדוני מבשן אָשיב, אשיב ממצולות ים" (תהילים ס"ח, כ"ג).

4 - אנדרטה לחללי האוניה "ארינפורה".

סיפור לא כ"כ מוכר, אך ב 1.5.1943 תקפו מטוסים גרמנים שיירת אוניות תובלה של הצי הבריטי שהיו בדרכן מאלכסנדריה למלטה, האוניה "ארינפורה" נפגעה וטבעה כאשר עליה למעלה מאלף חיילים, ובהם 330 מתנדבים יהודים מארץ ישראל.

טקס הזיכרון לחללים מתקיים מדי שנה במועד יום טביעתה של ארינפורה – כ"ז בניסן, שהוא יום הזיכרון לשואה ולגבורה.

**"אמר אדוני מבשן אשיב,
אשיב ממצולות ים"
(תהילים ס"ח, כ"ג)**